

Załącznik Nr 1

do Uchwały Nr XXXII /249/18

Rady Powiatu w Pleszewie

z dnia 9 lutego 2018r.

**PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE PLESZEWSKIM
NA LATA 2018-2020**

Pleszew 2018

Spis treści

I. Wstęp	2
1. Podstawy prawne programu	3
2. Założenia do programu wynikające z aktów prawa międzynarodowego i krajowego ...	3
II. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej	5
1. Zadania Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej	5
III. Diagnoza rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	8
1. Charakterystyka pieczy zastępczej na poziomie ogólnopolskim.....	10
2. Charakterystyka pieczy zastępczej w Powiecie Pleszewskim w latach 2015-2017	11
a) charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej	11
b) charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej	16
IV. Środki finansowe przeznaczone na pieczę zastępczą	19
V. Roczne limity powstających rodzinnych form pieczy zastępczej	22
VI. Cel główny i cele szczegółowe programu	23
VII. Analiza SWOT	27
VIII. Zakładane rezultaty realizacji programu	28
IX. Źródła finansowania	29
X. Realizator i odbiorcy programu	29
XI. Monitoring i ewaluacja programu	30

I. WSTĘP

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. (t.j. Dz.U. z 2017r., poz.697 ze zm.) o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej reguluje zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz sprawowania pieczy zastępczej.

Zgodnie z preambułą ustawy, celem podstawowym jest:

- 1. dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, troska o ich harmonijny rozwój i przyszła samodzielność życiowa oraz ochrona ich praw i wolności,*
- 2. dobro rodziny, która stanowi podstawową komórkę społeczną oraz naturalne środowisko rozwoju oraz dobro wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci. Cel ten może być osiągnięty przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzinami. Ustawa w sposób kompleksowy reguluje zagadnienia pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, oraz określa konsekwencje bezskuteczności udzielanej pomocy poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.*

Art. 180 pkt.1 przedmiotowej ustawy wskazuje na obowiązek opracowania przez powiat 3 letniego programu rozwoju pieczy zastępczej. Powiat Pleszewski Uchwałą Rady Powiatu Pleszewskiego Nr IV/38/15 z dnia 20 marca 2015r. przyjął Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017, który realizowany był przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie.

Przedstawiony Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pleszewskim na lata 2018-2020 służy usystematyzowaniu i ukierunkowaniu działań, ustaleniu priorytetów i zakresu prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w powiecie pleszewskim oraz jest podstawą do pozyskiwania środków finansowych w ramach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej konkursów ofert dotyczących realizacji rządowych programów w zakresie wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej oraz innych organizacji wspierających rodzinę. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania programu mogą ulegać zmianom i uzupełnieniom.

1. Podstawy prawne programu

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie, podejmowane i realizowane są w oparciu o następujące przepisy i dokumenty:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U z 1997 r. Nr poz. 483 z późn. zm.)
2. Konwencja Praw Dziecka (Dz.U. 1991 nr 120 poz.526).
3. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U z 2016r poz. 814 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadanie organizacji pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017r. poz. 697 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2017 poz. 1769 z późn. zm.).
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucji pieczy zastępczej (Dz.U. 2011 nr 292 poz. 1720).
7. Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 poz.2082 z późn.zm)
8. Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016r., poz. 239 z późn. zm.).

2. Założenia do programu wynikające z aktów prawa międzynarodowego i krajowego

Polityka społeczna wobec dziecka i rodziny jest przedmiotem zainteresowania zarówno prawa polskiego jak i międzynarodowego. Prawa dziecka i rodziny zdefiniowane i przyjęte zostały przez państwa członkowskie ONZ, w tym przez Rzeczpospolitą Polską w „Konwencji o Prawach Dziecka” w 1989r. Konwencja w art. 9 odnosi się do dzieci, które z przyczyn obiektywnych zostają sądowo umieszczone w pieczy zastępczej. Umieszczenie dziecka, zgodnie z przyjętym dokumentem, w pieczy zastępczej musi być uzasadnione i jest ostatecznością. Dziecku i rodzicom przysługuje niepodważalne prawo do wzajemnych kontaktów chyba, że zagraża to dobrze pojętemu interesowi dziecka. Zarówno dziecko jak i cała rodzina musi być traktowana, jako podmiot postępowania sądowego, opiekuńczego oraz społecznego i obywatelskiego. Konwencja wskazuje na odpowiedzialność rodziców lub opiekunów prawnych za opiekę i wychowanie dzieci,

respektowanie ich praw do nietykalności cielesnej, prawa do swobody wypowiedzi oraz wyznania. Art. 18 ust 2 Konwencji nakłada na państwa członkowskie obowiązek wspierania rodzin w dążeniu do harmonijnego i bezpiecznego rozwoju i wychowania, oraz zobowiązuje do budowania sieci instytucjonalnego wsparcia rodzin w wypełnianiu funkcji rodzicielskich.

Nadrzędnym aktem prawa Rzeczypospolitej Polskiej jest Konstytucja, która w art. 48 wskazuje prawo rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami z uwzględnieniem stopnia dojrzałości dziecka, a także wolności jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania. Ograniczenie lub pozbawienie praw rodzicielskich może nastąpić tylko w przypadkach określonych w ustawie i tylko na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu. Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a organy władzy publicznej mają obowiązek ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych. Regulacje dotyczące opieki i wychowania dziecka poza rodziną biologiczną zawarte są w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r., o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nakłada na samorządy obowiązek budowania lokalnego systemu wsparcia w obszarze wychowania i pieczy zastępczej.

II. POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W PLESZEWIE JAKO ORGANIZATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z art. 32 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadanie organizacji pieczy zastępczej należy do powiatu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie działa, jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej na mocy Zarządzenia nr 41/2011 Starosty Pleszewskiego z dnia 21 października 2011 roku.

Do zadań **Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej**, zgodnie z art. 76 ust. 4 ww. ustawy należy w szczególności:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- 3a) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka,
- 4) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
- 5) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby,
- 6) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych,

- 7) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy,
- 8) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi,
- 9) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- 10) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
- 11) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 12) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą,
- 13) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- 14) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego,
- 14a) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji,
- 15) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy
- 16) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- 17) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Zgodnie z art. 77 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej należy również wyznaczenie - Koordynatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Koordynator to osoba, która współdziała z rodziną zastępczą oraz różnymi osobami i instytucjami w celu rozwiązania różnych problemów. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej otaczają opieką i wsparciem rodziny i dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynatorzy podejmują wspólne działania mające na celu rozwiązywanie bieżących trudności wynikających z funkcjonowania rodziny.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej wybierając kandydata na stanowisko koordynatora kieruje się jego kompetencjami i profesjonalizmem w wykonywaniu swoich obowiązków, którymi są:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- 2) przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku,
- 3) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu,
- 4) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Poniżej przedstawiamy liczbę rodzin objętych opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2015-2017. Należy nadmienić, że w roku 2015 Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej zatrudniał łącznie 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w tym 2 koordynatorów zatrudnionych było od 1.06.2015 roku.

Tabela 1. Liczba rodzin objętych opieką koordynatorów

Rok	Liczba rodzin objętych opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej
2015	56
2016	68
2017	63

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

III. DIAGNOZA RODZINNEJ I INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 poz. 697 ze zm.) piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. W ustawie wprowadzono pojęcie pieczy zastępczej i wskazano formy, w jakich piecza jest realizowana:

Formy rodzinne, w tym:

1) rodzina zastępcza:

a)spokrewniona,

b) niezawodowa,

c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i

zawodowa specjalistyczna

2) rodzinny dom dziecka

Formy instytucjonalne:

a) Placówki opiekuńczo-wychowawcze, w tym typu:

- socjalizacyjnego,

- interwencyjnego,

- specjalistyczno-terapeutycznego

- rodzinnego

b) Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne

c) Interwencyjne ośrodki preadopcyjne

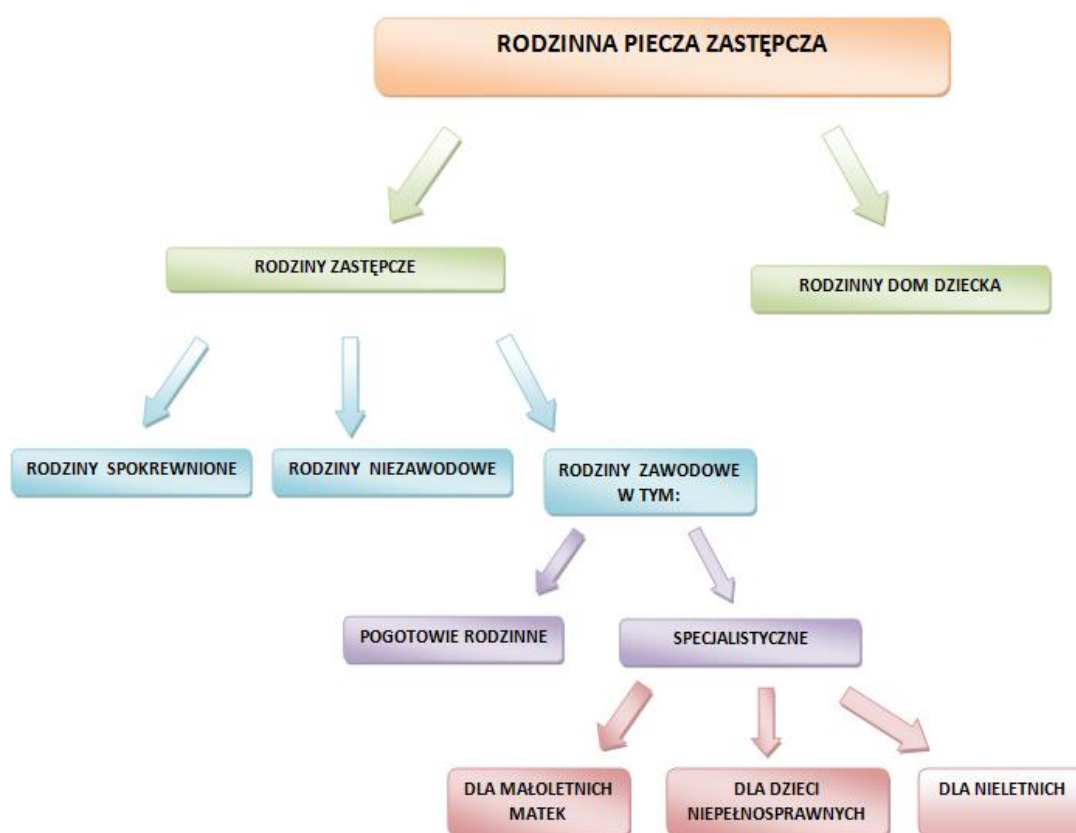
Celem pieczy zastępczej jest przede wszystkim praca z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy nie jest to możliwe - dążenie do przysposobienia dziecka. Ponadto pobyt w pieczy zastępczej ma na celu przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych, nawiązywania i podtrzymywania bliskich i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, zdobywanie umiejętności społecznych, zaspokajanie potrzeb emocjonalnych oraz bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych dzieci.

W gminach na terenie powiatu pleszewskiego zostali zatrudnieni asystenci rodziny, którzy współpracują z Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej w realizacji zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rolą asystenta jest wspieranie rodzin, które z różnych powodów przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec własnych dzieci. Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy między innymi przygotowanie we współpracy z rodziną zastępczą prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny planu pomocy dziecku. Wobec powyższego współpraca z asystentem rodziny polega na bieżącym kontakcie i konsultacji w realizacji planu pomocy dziecku. Ponadto realizując zadania ustawowe asystenci rodziny i koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej mając na uwadze dobro dzieci umieszczonych w pieczy, ściśle współpracują ze sobą w sprawach dotyczących kontaktów rodziców biologicznych z dziećmi, ich wzajemnych relacji, a przede wszystkim możliwości powrotu dzieci do rodziny biologicznej.

1. Charakterystyka pieczy zastępczej na poziomie ogólnopolskim

Dziecku, któremu rodzina naturalna nie może zapewnić bezpośredniej opieki i wychowania należy zorganizować opiekę zastępczą. Szansą wzrastania dziecka w warunkach zbliżonych do naturalnych są rodziny zastępcze.

Rodziny zastępcze stanowią jedno z ważniejszych ogniw systemu opieki zastępczej w Polsce. Obok adopcji jest ona najbardziej ceniona formą opieki nad dzieckiem pozbawionym rodziny naturalnej.

Dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej powiat zapewnia opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej. Rodzinna piecza zastępcza jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem. Od kilkudziesięciu lat stanowi ona jedno z ważniejszych ogniw systemu opieki zastępczej w Polsce. Obok adopcji jest ona najbardziej cenioną formą opieki nad dzieckiem pozbawionym rodziny naturalnej. Stanowiąc bliskie dziecku środowisko, pozwala nawiązać nowe, a czasem jedyne więzi emocjonalne, a tym samym zapobiec negatywnym dla rozwoju dziecka skutkom sieroctwa.

2. Charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie pleszewskim

a) charakterystyka rodzinnej pieczy zastępczej

Przedstawiając charakterystykę rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie pleszewskim, należy mieć na uwadze, że liczba rodzin zastępczych funkcjonujących w przeciągu danego roku kalendarzowego jest liczbą zmienną. Efektem tego jest napływ nowych rodzin zastępczych, jak również odpływ rodzin zastępczych. Co z kolei generuje zmienną liczbę dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

W roku 2017 rozwiązało się łącznie 8 rodzin, a co za tym idzie liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków również pomniejszyła się łącznie o 11 wychowanków pieczy zastępczej.

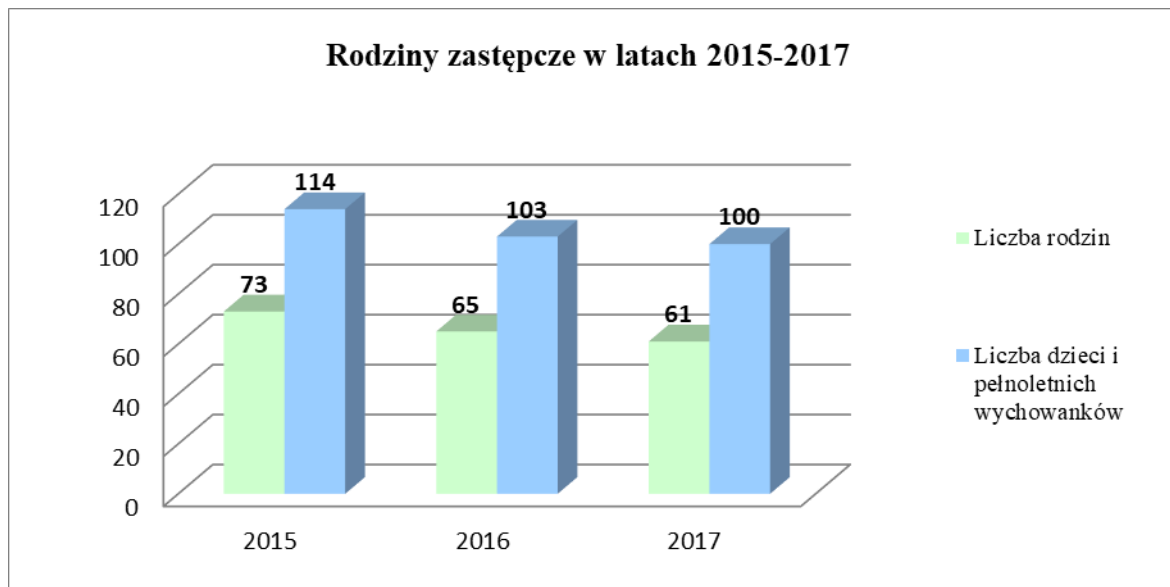
Poniżej przedstawiamy tabele i wykresy, które obrazują podział i liczbę rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu pleszewskiego w latach 2015-2017 (faktyczny stan rodzin na dzień 31 grudnia danego roku).

Tabela 2. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu pleszewskiego w latach 2015-2017

Rodziny zastępcze w latach 2015-2017			
	2015	2016	2017
Liczba rodzin	73	65	61
Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków	114	103	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Wykres 1. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu pleszewskiego w latach 2015-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

W myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017r. poz 697 z póź. zm.) formami rodzinnej pieczy zastępczej są rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowa zawodowe oraz rodziny dom dziecka.

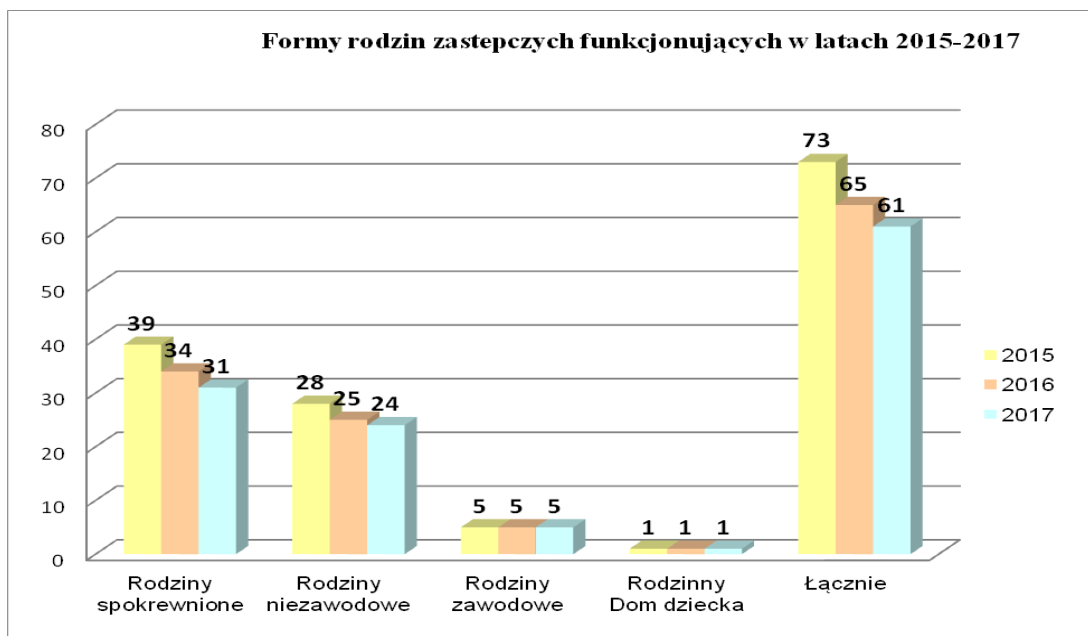
Poniższa tabela/ wykres przedstawia podział rodzin funkcjonujących w powiecie pleszewskim w latach 2015-2017 z podziałem na formy rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela 3. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu pleszewskiego w latach 2015-2017

Formy rodzin zastępczych funkcjonujących w latach 2015-2017			
Forma rodziny	2015	2016	2017
Rodziny spokrewnione	39	34	31
Rodziny niezawodowe	28	25	24
Rodziny zawodowe	5	5	5
Rodzinny Dom dziecka	1	1	1
Łącznie	73	65	61

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Wykres 2. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu pleszewskiego w latach 2015-2017

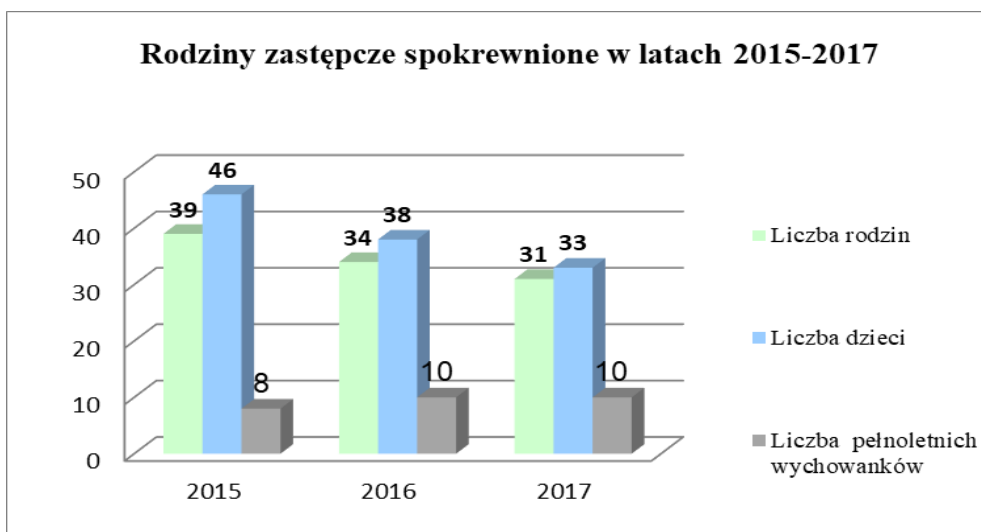

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Rodziny spokrewnione są to małżonkowie lub osoba, będący/a wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, tj. babcia, dziadek, brat, siostra.

W latach 2015-2017 w powiecie pleszewskim liczba rodzin spokrewnionych przedstawiała się następująco:

Wykres 3. Rodziny zastępcze spokrewnione funkcjonujące w latach 2015-2017

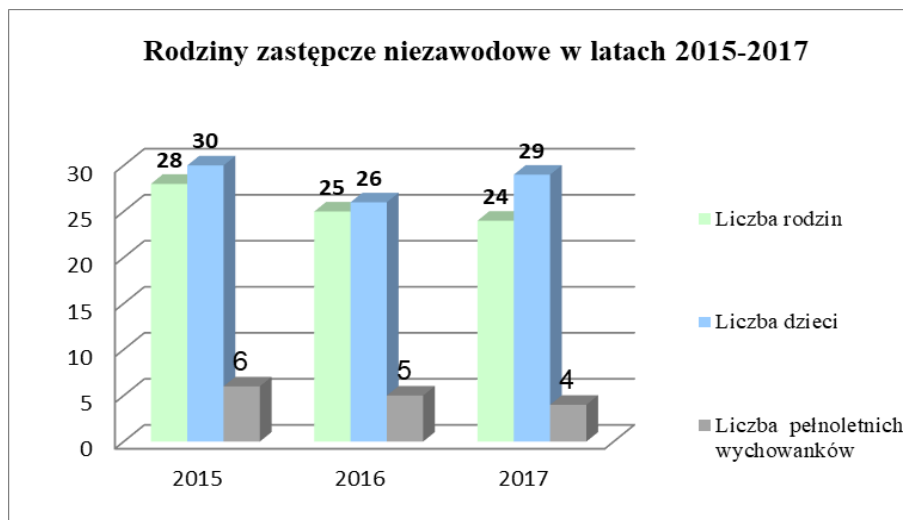

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Rodziny zastępcze **niezawodowe** to małżonkowie lub osoba, niebędący/a wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Stan rodzin zastępczych niezawodowych w latach 2015-2017 obrazuje poniższy wykres

Wykres 4. Rodziny zastępcze niezawodowe funkcjonujące w latach 2015-2017

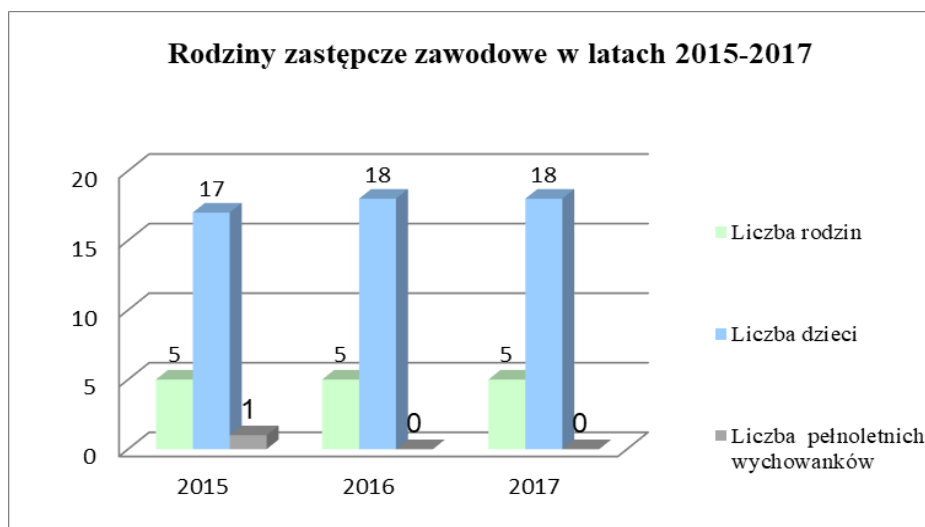

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Kolejną formą rodzin zastępczych są **rodziny zawodowe**, czyli małżonkowie lub osoba, niebędący/a wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Stan rodzin zastępczych zawodowych, funkcjonujących na terenie powiatu pleszewskiego w latach 2015-2017 przedstawia się następująco:

Wykres 5. Rodziny zastępcze zawodowe funkcjonujące w latach 2015-2017

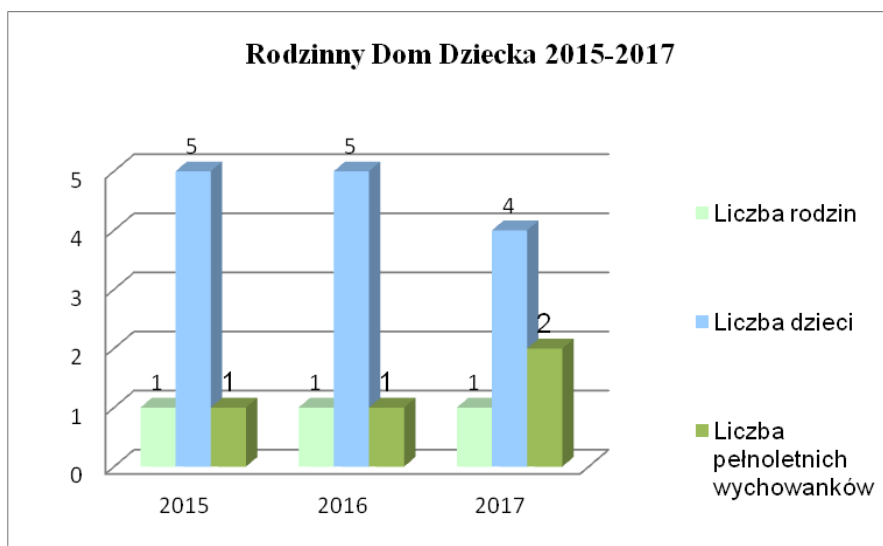

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Inną formą pieczy zastępczej jest rodzinny dom dziecka, w którym przebywać może łącznie 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej.

Na terenie naszego powiatu funkcjonuje 1 rodzinny dom dziecka.

Wykres 6. Rodzinny Dom Dziecka funkcjonujący latach 2015-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Jak wynika z zebranych powyżej danych, na terenie naszego powiatu większość stanowią rodziny zastępcze spokrewnione, tj. rodziny, w których opiekunami dzieci są dziadkowie bądź rodzeństwo następnie rodziny zastępcze niezawodowe, czyli wujostwo lub osoby niespokrewnione z dzieckiem, rodziny zawodowe oraz rodzinny dom dziecka. Podopiecznymi pieczy zastępczej są dzieci, które zostały umieszczone w rodzinach zastępczych głównie na skutek zaniedbania ze strony rodziców biologicznych, przemocy domowej i uzależnień. Część dzieci przebywa w rodzinach zastępczych na skutek utraty jednego lub obojga rodziców.

Porównanie lat 2015 – 2017 pozwala na stwierdzenie, że liczba rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych ma tendencję malejącą. Istnieje jednak potrzeba tworzenia nowych miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej dla dzieci, którym rodzice nie zapewniają należytej opieki i wychowania.

b) charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej

Poniżej przedstawiono schemat instytucjonalnej pieczy zastępczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Placówka opiekuńczo – wychowawcza zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 ze zm.):

- zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne,
- realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku,
- umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej,
- podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny,
- zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych,
- obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi,
- zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Instytucjonalną pieczę zastępczą, zgodnie z art. 93 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tworzą:

- placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- regionalne placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Do zadań własnych powiatu należy prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych o charakterze rodzinnym, socjalizacyjnym, interwencyjnym lub specjalistyczno –

terapeutycznym, które zgodnie z w/w ustawą zapewniają opiekę i wychowanie dzieciom powyżej 10 roku życia.

W strukturze jednostek organizacyjnych Powiatu znajdują się cztery placówki opiekuńczo – wychowawcze:

- 1) **Dom Dziecka w Pleszewie** – placówka typu socjalizacyjnego dla **30 wychowanków**,
- 2) **Salezjańska Placówka Wsparcia Dziecka i Rodziny im. Św. Rodziny w Pleszewie** – placówka typu socjalizacyjnego dla **14 wychowanków**,
- 3) **Pogotowie Opiekuńcze w Pleszewie** – placówka typu interwencyjnego dla **14 wychowanków**,
- 4) **Rodzinny Dom Dziecka w Białobłotach** – placówka typu rodzinnego dla **8 wychowanków**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie zajmuje się kierowaniem małoletnich do placówek opiekuńczo-wychowawczych. Umieszczenie dziecka w całodobowej placówce następuje po wyczerpaniu wszystkich innych możliwości udzielenia pomocy rodzinie biologicznej przez osoby, które zajmują się pracą w obszarze pomocy dziecku i rodzinie. W pierwszej kolejności, kiedy wystąpi konieczność zapewnienia opieki całodobowej, rozważana jest możliwość umieszczenia dziecka w rodzinnej formie opieki zastępczej, a tylko w przypadkach, gdy nie jest to możliwe małoletni zostaje umieszczony w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Podstawą do umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej jest prawomocne orzeczenie sądu rodzinnego. Dziecko może być przyjęte do placówki opiekuńczo – wychowawczej również na wniosek rodzica, opiekuna prawnego bądź na prośbę samego dziecka. W przypadkach konieczności zapewnienia natychmiastowej opieki – na polecenie sędziego, kiedy jest doprowadzone przez policję, szkołę lub inne osoby, placówki przyjmują dzieci bez skierowania oraz postanowienia Sądu.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w placówkach opiekuńczo wychowawczych typu interwencyjnego, socjalizacyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego w okresie 4 lat od wejścia jej w życie, tj. od 1 stycznia 2012 roku, mogą być umieszczane dzieci powyżej 7 roku życia. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych w okresie od 1 stycznia 2015r. do 31 grudnia 2019 r., mogą przebywać dzieci powyżej 7 roku życia. Od stycznia 2020 roku w placówkach będą mogły przebywać jedynie dzieci

powyżej 10 roku życia. Umieszczanie dzieci poniżej tego wieku będzie możliwe tylko w wyjątkowych sytuacjach, szczególnie gdy przemawiać za tym będzie ich stan zdrowia lub dotyczyć będzie rodzeństwa.

W konsekwencji ograniczenie liczby dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych powinno wpłynąć na aktywność działania ze strony powiatów w zakresie pozyskiwania kandydatów do pełnienia roli rodzin zastępczych, zacieśniania współpracy pomiędzy powiatem i gminą zmierzającą do skutecznej pracy z rodzinami biologicznymi i ograniczenia liczby dzieci, które umieszczone są w różnych formach pieczy zastępczej. Warto dodać, iż ustawodawca ustanowił liczbę dzieci umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo – wychowawczych w zakresie przepisów przejściowych i tak art. 230 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje iż, liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w art. 229 ust. 1-3 i 7, po upływie okresu, o którym mowa w art. 229ust. 8, nie dłużej jednak niż do dnia 1 stycznia 2021 r., nie może być wyższa niż 30.

Tabela 4. Dzieci z terenu powiatu pleszewskiego umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
Liczba dzieci z terenu powiatu pleszewskiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów	3	3	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Tabela 5. Dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu pleszewskiego w latach 2015-2017

	2015	2016	2017
Liczba umieszczonych dzieci w placówkach na terenie powiatu pleszewskiego pochodzących z naszego powiatu i innych powiatów	62	64	66

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

IV. Środki finansowe przeznaczone na pieczę zastępczą

Źródłem finansowania zadań realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej są środki finansowe pochodzące:

- z budżetu powiatu pleszewskiego
- z budżetu państwa zgodnie z art.187 ust.1 pkt.2 (ministra właściwego ds. rodziny)
- z budżetu samorządów gminnych, zgodnie z art. 191 ust.9 i 10 ustawy
- z budżetów innych powiatów, zgodnie z art.191.ust.4 ustawy
- z odpłatności rodziców biologicznych
- pozyskane w ramach POKL ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące na terenie powiatu pleszewskiego finansowane są głównie z budżetu powiatu pleszewskiego i gmin, z których pochodzą dzieci.

Powiat Pleszewski, jako właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dzieci przed skierowaniem do placówki opiekuńczo-wychowawczej lub umieszczeniem w rodzinie zastępczej ponosi wydatki na utrzymanie wychowanków w wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania w danej placówce oraz w łącznej kwocie świadczeń przysługujących danej rodzinie zastępczej. Jednocześnie Powiat Pleszewski otrzymuje zwrot kosztów utrzymania dzieci pochodzących z innych powiatów, a przebywających w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu pleszewskiego.

Tabela 6. Wydatkowane środki pieniężne na świadczenia dla rodzin i program Rodzina 500 plus dla rodzin zastępczych w latach 2015-2017

Rok	Środki pieniężne wydatkowane dla rodzin zastępczych/RDDZ
2015	1.281.712,31 zł.
2016	1.649.830,39 zł
2017	1.685.778,36 zł.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Tabela 7. Wydatki Powiatu Pleszewskiego w latach 2015, 2016 i 2017 na utrzymanie dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów.

Rok	Roczny koszt realizacji porozumień i zakupu usług
2015	162.961,46 zł.
2016	188.371,77 zł.
2017	195.366,10 zł.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Tabela 8. Wydatki Powiatu Pleszewskiego w latach 2015, 2016 i 2017 na utrzymanie dzieci umieszczonych w placówkach-opiekuńczo wychowawczych na terenie innych powiatów.

Rok	Liczba dzieci	Roczny koszt realizacji porozumień
2015	3	152.970,13 zł
2016	3	121.059,04 zł.
2017	3	103.923,44 zł.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Tabela 9. Dochody Powiatu Pleszewskiego w latach 2015, 2016 i 2017 na utrzymanie dzieci pochodzących z innych powiatów a umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Powiatu Pleszewskiego.

Rok	Roczny koszt realizacji porozumień i zakupu usług
2015	2.218.612,50 zł.
2016	2.306.121,63 zł.
2017	2.486.745,18 zł.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Tabela 10. Dochody Powiatu Pleszewskiego w latach 2015, 2016 i 2017 na utrzymanie dzieci pochodzących z innych powiatów a umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Pleszewskiego.

Rok	Roczny koszt realizacji porozumień i zakupu usług
2015	743.209,07 zł.
2016	740.691,96 zł.
2017	740.808,61 zł.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

Odpłatność gmin za pobyt dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Od 2012 roku ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 191) nakłada na gminy obowiązek partycypowania w kosztach utrzymania dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. W myśl obowiązujących przepisów, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

1. **10%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
2. **30%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
3. **50%** wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela 11. Dochody Powiatu – środki finansowe poniesione przez gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Wyszczególnienie	2015	2016	2017
Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych	100.195,15 zł.	108.636,02 zł.	136.803,45 zł.
Dzieci przebywające w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	55.695,60 zł.	76.733,87 zł.	84.837,97 zł.
Razem Dochody	155.890,75 zł.	185.369,89 zł.	221.641,42 zł.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie

V. ROCZNE LIMITY POWSTAJĄCYCH RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ

Limit rodzin zastępczych zawodowych planowany w powiecie pleszewskim na lata 2018-2020.

Zgodnie z art.180 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej 3- letni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej zawiera między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Aktualnie na naszym terenie funkcjonuje 5 rodzin zastępczych zawodowych oraz 1 rodzinny dom dziecka. Zakłada się, że w 2018 roku stworzone zostaną warunki do powstawania kolejnych rodzin zawodowych. W następnych latach liczba ta będzie się zwiększać sukcesywnie.

Na podstawie analizy danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej na terenie powiatu pleszewskiego ustala się limit rodzin zastępczych na lata 2018-2020

Tabela 12. Planowany limit rodzin zastępczych zawodowych.

ROK	Planowany limit rodzin zastępczych zawodowych, w tym rodzinnych domów dziecka
2018	1-2 rodzin
2019	1-2 rodzin
2020	1-2 rodzin

Źródło: Opracowanie własne

Powyższa tabela określa liczbę rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka, które planuje się utworzyć w kolejnych latach. Jednocześnie należy podkreślić, że założone limity mogą ulec zmianie w zależności od aktualnych potrzeb, zmieniającej się sytuacji oraz posiadanych środków finansowych.

VI. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Celem głównym realizacji „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na terenie Powiatu Pleszewskiego na lata 2018– 2020” jest:

„Wieloaspektowa praca z rodzinami zastępczymi oraz organizowanie efektywnego i zintegrowanego systemu pieczy zastępczej”.

Cel ten rozwinięty został o cele szczegółowe

CEL I : PROMOWANIE IDEI RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE PLESZEWSKIM		
Kierunki działań	Termin realizacji	Realizatorzy /Partnerzy
- promowanie i propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez udział w okolicznych rodzinnych festynach i imprezach organizowanych na terenie powiatu pleszewskiego, - pozyskiwanie kandydatów do rodzinnej pieczy zastępczej, - zamieszczanie publikacji w lokalnej prasie i stronie internetowej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie, - nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej i do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, - przeprowadzenie kwalifikacji dotyczącej udziału w szkoleniu zgodnie z obowiązującą procedurą Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie, - zorganizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze,	2018 -2020	PCPR Instytucje i organizacje pozarządowe i lokalne media

Promowanie idei rodzinnych form pieczy zastępczej, jest bardzo ważnym elementem programu rozwoju pieczy zastępczej na terenie powiatu pleszewskiego. Wraz z propagowaniem idei rodzicielstwa zastępczego zwiększa się bowiem świadomość społeczna na temat funkcjonowania rodzinnych form pieczy zastępczej. Ponadto podejmowane w tym celu działania niosą ze sobą szansę wzrostu liczby osób

zainteresowanych pełnieniem funkcji rodziny zastępczej. Etapem podejmowanych działań będzie kampania promująca rodzicielstwo zastępcze, która jest sprawdzoną formą działania na rzecz rodzicielstwa zastępczego. Organizowane akcje informacyjno-popularyzatorskie, będą polegały na pozyskiwaniu kandydatów na rodziny zastępcze. Efektem tego działania będą bezpośrednie kontakty i rozmowy z potencjalnymi kandydatami na rodziców zastępczych.

CEL II : WSPRACIE ISTNIEJĄCYCH RODZIN ZASTĘPCZYCH W PEŁNIONYCH PRZEZ NICH FUNKCJACH		
Kierunki działań	Termin realizacji	Realizatorzy /Partnerzy
- zatrudnienie odpowiedniej liczby wykwalifikowanych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, -zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy (prawnej, psychologicznej, rodzinnej) - organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych, - organizowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje rodziców zastępczych, - integracja środowiska rodzin zastępczych, - zatrudnienie osób do pomocy przy opiece nad dziećmi oraz przy pracach gospodarskich na wniosek rodziny zastępczej i prowadzących rodzinny dom dziecka, - współpraca z Centrum Wolontariatu w organizowaniu dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka pomocy wolontariuszy, -udzielanie świadczeń finansowych, obligatoryjnych i fakultatywnych rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinny dom dziecka, - aplikowanie w ramach ogłaszanych konkursów ofert na realizację zadań poszerzających i uzupełniających realizację zadań ustawowych,	2018 -2020	PCPR Instytucje i organizacje pozarządowe i lokalne media

Adresatami celu II są rodziny spokrewnione, niezawodowe, zawodowe oraz rodzinny dom dziecka. W codziennym funkcjonowaniu tych rodzin bardzo istotne jest bowiem wsparcie ich w pełnionych przez nich funkcjach. W tym celu zamierzamy kontynuować wielokierunkową

pracę mającą na celu zapewnienie rodzinom wsparcia merytorycznego, emocjonalnego, a także zapewnienie pomocy w dostępie do specjalistów (psychologa, radcy prawnego, pedagoga). Podejmując działania pracy w tym zakresie istotne jest podnoszenie kwalifikacji rodzin zastępczych poprzez ich udział w specjalistycznych szkoleniach i grupach wsparcia, które wzorem lat ubiegłych są sprawdzoną formą działań skierowanych dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka.

Udział rodziców zastępczych w warsztatach i grupach wsparcia znacząco wpłynie na poprawę funkcjonujących rodzin zastępczych. Efektem zakładanego celu jest wzrost wiedzy i kompetencji rodziców zastępczych, podnoszenie ich dotychczasowych kwalifikacji. Dostrzegając potrzebę wprowadzania rozwiązań wspierających rodziny zastępcze, stawiamy również na zorganizowanie efektywnego wsparcia rodzin poprzez integrację tych rodzin w miejscach mniej formalnych. Te działania pozwolą na budowanie pozytywnych relacji w grupie i lepszej komunikacji, organizacji czasu wolnego dla siebie i dzieci.

CEЛИІІ : ROZWIJANIE WSPÓŁPRACY Z RODZINĄ NATURALNĄ		
Kierunki działań	Termin realizacji	Realizatorzy /Partnerzy
- współpraca z rodzicami naturalnymi dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej na rzecz powrotu dziecka do domu rodzinnego, (w zakresie poradnictwa, mediacji) -tworzenie warunków dla prowadzenia grup wsparcia mających na celu podnoszenie kompetencji rodzicielskich, opiekuńczo- wychowawczych. -udział asystenta rodziny w posiedzeniu zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej i oceny rodziny zastępczej i prowadzącego rodzinny dom dziecka, - dochodzenie na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej świadczeń alimentacyjnych, -ustalenie odpłatności za pobyt dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, -umożliwienie i pomoc w kontaktach z dziećmi umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzinami naturalnymi.	2018 -2020	PCPR Instytucje i organizacje pozarządowe, OIK i lokalne media

Głównym celem funkcjonowania rodzin zastępczych jest wzmocnienie rodziny naturalnej, tak aby dziecko mogło do niej powrócić. Dlatego tak ważna jest pomoc rodzicom biologicznym którą tutejsze Centrum organizuje m.in. poprzez współpracę z rodzicami biologicznymi czy tworzenie warunków dla prowadzenie grup wsparcia. Wieloaspektowa praca z rodziną biologiczną realizowana jest poprzez współpracę z asystentami rodziny zatrudnionymi w poszczególnych gminach. Mając na uwadze osiągnięcie powyższego celu dzieci utrzymują kontakty z rodzicami biologicznymi. a Organizator Rodzinnej Pieczy zastępczej umożliwia również te spotkania w siedzibie centrum. W większości przypadków rodziny zastępcze współpracując z rodziną biologiczną organizują spotkania w środowisku domowym, neutralnym a przede wszystkim przyjaznym dziecku. Głównym efektem podejmowanych działań jest przede wszystkim liczba dzieci, które powróciły do rodziny naturalnej.

CELIV : ZAPEWNIENIE POMOCY I WSPARCIA USAMODZIELNIAJĄCYM SIĘ WYCHOWANKOM PIECZY ZASTĘPCZEJ		
Kierunki działań	Termin realizacji	Realizatorzy /Partnerzy
- zapewnienie dostępu do specjalistycznego wsparcia, - wsparcie pracownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, opiekuna usamodzielnienia, -realizacja indywidualnych programów usamodzielnienia, -udzielanie świadczeń dla usamodzielnianych wychowanków.	2018 -2020	PCPR Instytucje i organizacje pozarządowe

Ważnym zadaniem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie jest wspieranie młodych osób osiągających pełnoletność w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej. Usamodzielnieni wychowankowie u progu dorosłego życia pozostawieni są bez wsparcia najbliższej rodziny. Bardzo często rodziny biologiczne obciążają własne dzieci za swoje życiowe niepowodzenia i niewydolność wychowawczą.

Efektywne przygotowanie wychowanków do samodzielnego, dorosłego życia od chwili umieszczenia w pieczy zastępczej ma w przyszłości zapobiec ich społecznemu wykluczeniu. Wychowankowie pieczy zastępczej mogą skorzystać ze specjalistycznej pomocy, która na celu ich wsparcie emocjonalne, a także zwiększenie ich umiejętności radzenia sobie

ze swoimi problemami i udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów oraz minimalizowanie ich trudnych zachowań.

Ponadto zakłada się, że efektem pracy z pełnoletnim wychowankiem jest realizacja planu usamodzielnienia, uzyskanie założonych celów, którym często jest zdobycie wykształcenia i kwalifikacji a w przyszłości zdobycie zatrudnienia.

VII. ANALIZA SWOT

Techniką, którą się posługujemy jest analiza SWOT służąca do porządkowania i analizy informacji. Metoda ta pozwala określić mocne i słabe strony związane z funkcjonowaniem pieczy zastępczej w powiecie pleszewskim, a także szanse i zagrożenia które występują w obszarze podejmowanych przez nas działań. Tworząc Program Rozwoju Pieczy w Powiecie Pleszewskim na lata 2018-2020 uwzględniono cele w oparciu o analizę szans i zagrożeń płynących z otoczenia.

Poniżej przedstawiamy analizę SWOT określającą słabe i mocne strony w obszarze rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej

Mocne strony	Słabe strony
- zapewnienie dzieciom potrzebującym opieki i wychowania w formach rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, - promocja idei rodzicielstwa zastępczego - wykwalifikowana kadra pracownicza - zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, - organizowanie szkoleń i warsztatów dla rodziców zastępczych /rodzinny dom dziecka w celu podnoszenia kwalifikacji, - organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, - organizowanie grup wsparcia dla rodzin zastępczych/rodzinnego domu dziecka, - organizowanie grup wsparcia dla rodziców biologicznych, - wspieranie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, -praca na rzecz powrotu dzieci do rodziny biologicznej, -zatrudnianie specjalistów w rodzinnej	-zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców biologicznych, - niechęć rodziców biologicznych do kontaktów z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej, - niechęć dzieci przebywających w pieczy do kontaktów z rodzicami biologicznymi -brak kandydatów na rodziny zastępcze, - długotrwały proces przygotowawczy do pełnienia roli rodziców zastępczych, - brak świadomości społeczności lokalnej nt. sposobu funkcjonowania pieczy zastępczej, - niechęć do korzystania z poradnictwa specjalistycznego, - brak lokali mieszkalnych dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, -brak miejsc pracy na rynku pracy dla osób opuszczających pieczę zastępczą.

pieczy zastępczej, -współpraca ze Stowarzyszeniem Centrum Rozwoju w Pleszewie, -współpraca z organizacjami instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, -współpraca z asystentami zatrudnionymi w poszczególnych gminach.	
Szanse	Zagrożenia
-wzrost liczby osób zainteresowanych możliwością sprawowania opieki poprzez pełnienie przez nich funkcji rodziny, zastępczej (pozyskania nowych kandydatów) - zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat form rodzinnej pieczy zastępczej, - współpraca ze specjalistami (psycholog, pedagog, radca prawny i inni specjaliści), - tworzenie nowych miejsc w rodzinach zastępczych dla dzieci .	-bieda, - ubóstwo, - nieporadność życiowa rodzin naturalnych, - brak współpracy rodziców naturalnych, - problemy wychowawcze w pieczy zastępczej, - wypalenie zawodowe rodziców zastępczych, - trudności we współpracy z innymi instytucjami.

VIII. ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

1. Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
2. Zwiększenie liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.
3. Wzmacnianie postaw rodzicielskich i integracja rodzin zastępczych poprzez udział w organizowanych szkoleniach i grupach wsparcia. Zapewnienie im specjalistycznego wsparcia ze strony psychologa, pedagogów.
4. Podejmowanie działań na rzecz rodzicielstwa zastępczego poprzez propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego na terenie powiatu pleszewskiego umożliwi pozyskiwanie kolejnych kandydatów na rodziny zastępcze, a co za tym idzie znalezienie prawdziwego domu dla dzieci, które obecnie przebywają w placówkach w oczekiwaniu na rodzinę.

5. Zatrudnienie koordynatorów celem udzielania pomocy rodzinom sprawującym pieczę zastępczą w realizacji ich zadań oraz współpracy z asystentami rodziny i pracownikami socjalnymi zatrudnionymi w gminach na terenie powiatu pleszewskiego.
6. Zwiększenie liczby dzieci wracających z pieczy zastępczej pod opiekę rodziny biologicznej.
7. Poprawa funkcjonowania rodzin naturalnych.
8. Podniesienie prestiżu rodzin zastępczych jako istotnego elementu systemu pieczy zastępczej.
9. Tworzenie zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka funkcjonujących w powiecie pleszewskim zgodnie z ustalonym limitem na dany rok kalendarzowy.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Pieczą zastępczą finansowana jest w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 697z późn. zm.).

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Pleszewskim na lata 2018 – 2020 są środki finansowe pochodzące z:

- budżetu Powiatu Pleszewskiego,
- budżetu Państwa (Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej), Wojewoda Wielkopolski,
- budżetu Samorządów Gminnych,
- budżetu innych Powiatów,
- ze środków innych partnerów uczestniczących w Programie,
- dotacji celowych.

X. REALIZATOR I ODBIORCY PROGRAMU

Program Rozwoju Pieczy w Powiecie Pleszewskim na lata 2018-2020 skierowany jest bezpośrednio do osób i rodzin w szczególności do :

- dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka

- rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w różnych formach pieczy zastępczej,
- usamodzielnianych wychowanków oraz opiekunów usamodzielnienia,
- kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych lub rodzinnych domów dziecka

Koordynatorem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020 w Powiecie Pleszewskim będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie.

Dla osiągnięcia zamierzonego celu programu i realizacji zaplanowanych kierunków działań Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie współpracować będzie z:

1. Samorządem Powiatu oraz samorządami z których pochodzą dzieci
2. Samorządem Województwa Wielkopolskiego, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej (ROPS)
3. Administracją Rządową – Urzędem Wojewódzkim – Wydział Polityki Społecznej
4. Ośrodkami Pomocy Społecznej
5. Powiatowym Urzędem Pracy
6. Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną
7. Placówkami Oświatowymi
8. Sądem Rejonowy, kuratorami zawodowymi i społecznymi
9. Ośrodkami Adopcyjnymi
10. Policją
11. Organizacjami pozarządowymi
12. Służbą zdrowia
13. Wolontariuszami
14. Sponsorami
15. Lokalnymi mediami
16. Innymi instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny

XI. MONITORING I EWALUACJA

Monitorowanie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018- 2020 w Powiecie Pleszewskim odbywać się będzie na podstawie sporządzonej sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz analizy informacji odnośnie realizacji kierunków działań ujętych w Programie. Powyższe informacje przedkładane będą przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pleszewie Radzie Powiatu.

W zależności od pojawiających się potrzeb oraz możliwości finansowych w zakresie rozwoju pieczy zastępczej – Program będzie mógł ulec modyfikacji, a jego charakter pozostaje otwarty.

Nadmienić należy, że podstawowym zadaniem realizowanym przez wszelkie służby pomocy społecznej powinno być zapobieganie kierowaniu dzieci do form pieczy zastępczej. W tym obszarze należy więc kłaść szczególny nacisk na profesjonalną pracę z rodziną biologiczną dziecka. To właśnie działania wspierające i wspomagające rodzinę naturalną dziecka pozwolą wzmocnić jej podstawowe funkcje i tym samym ograniczą wzrost liczby orzeczeń sądów rodzinnych o umieszczaniu dzieci w różnych formach pieczy zastępczej.